

VERKSAMHETSBERÄTTELSE HÄLSINGLANDS MUSEUM 2022

Inledning

2022 blev första året utan Covid-19-pandemins omfattande samhälleliga restriktioner. Samtidigt förändrades den globala och nationella situationen i grunden efter Rysslands invasion av Ukraina i februari. Omvärldssituationen, med ett pågående krig i Europas absoluta närhet, förändrar ramarna för all offentlig verksamhet, även museernas.

Under pandemin valde museet att förstärka säkerheten med syfte att uppnå en högre säkerhetsklassning. Kammarkollegiet har godkänt klassningen. Högre säkerhet möjliggör inlån och visningar av statliga och internationella museers föremål och konst. Att kunna erbjuda landsbygden ett unikt konstutbud har stora demokratiska och kulturella värden.

Men kriget i Ukraina liksom de ökande klimathoten har också visat på behovet av ett stärkt skydd och en ökad medvetenhet i hållbarhetsarbetet. Hälsinglands Museum har därför påbörjat planeringen om hur samlingarna ska skyddas inför framtida hot och katastrofer.

2022 blev ett aktivt år för museet med nya utställningar, omfattande pedagogik och återvändande publik. Utställningarna samlades runt minoritetsfrågor, textil-hantverk, konst och klimatförändringarna. Årets mest uppmärksammade utställning ägnades 100-årsminnet av konstnären John Sten och kubismens omvälvande år i Paris vid 1900-talets början. I utställningen möter John Sten verk av bl.a. Pablo Picasso och Henri Le Fauconnier. Klimatförändringarna gestaltades i utställningen om de stora översvämningarna i Gävle 2021, "Efter skyfallet". Efter att ha visats i Gävle har utställningen visats på museet. På båda orterna har skolelever erbjudits "klimatvandringar" i sina respektive städer.

År 2022 fick museet utmärkelsen "Årets arkiv" där museet uppmärksammades för hur dess arkiv över Rosa Taikon integrerades i utställningsarbete och pedagogik. Men också hur externa bildkällor och arkiv användes i samarbeten för institutionens kulturarvsarbete.

Samlingar, arkiv och forskning har förstärkts genom åren, dels genom byggandet och iordningsställandet av nya magasin, men också genom museets samverkans-

doktorandtjänst, där profant och kyrkligt inredningsmåleri knyts samman som ett gemensamt arv.

Hälsinglands museums grundsyn ser kulturen som en demokratisk, kritisk och omvandlande kraft i samhället. Vårt mål är att förvalta och tydliggöra kulturarvet, medverka i forskning, begripliggöra samtiden och bjuda in till samtal och debatt.

Hälsinglands museum är den enda regionala kulturinstitutionen i norra delen av Gävleborg, en särställning som förpliktar oss att upprätthålla en kulturell och samhällelig jämvikt mellan stad och land. Museet ska vara relevant och närvarande på lokal, regional och nationell nivå.

Museet har medverkat i framtagandet av en ny kulturplan för region Gävleborg 2023-2026.

Besöksantalet blev något lägre under året i jämförelse med perioden före pandemin, nämligen 35 000, men visar ändå på en återhämtning. I en rapport från Riksförbundet Sveriges museer framgår det att besökarna till våra museer i stort sett återvänt, en iakttagelse som också stämmer för Hälsinglands museum. En reflektion om årets besökare är att museets verksamhet och bredd angår allt fler grupper, vilka också blivit vår nya publik och delaktiga i vår verksamhet. Den pedagogiska modell där vi förlägger verksamhet ute i länet påverkar också besöksstatistiken, men har sitt stora värde i att vi når hela länet.

Prioriterade områden

Klimat och samhälle

Strävan efter ett samhälle med långsiktig hållbarhet utgör ett av museets horisontella mål. Hållbarhet är en social, ekonomisk och miljömässig strategi som museet försöker tillämpa. Klimatförändringarna är ett avgörande verksamhetsområde för museet.

Under året visade museet, först i Gävle och därefter i Hudiksvall, en utställning om översvämningarna i Gävle 2021. Bränderna 2017 och de senare översvämningarna i länet är exempel på extremväder i ett förändrat klimat. På båda platserna erbjöds skolelever pedagogiska klimatvandringar. Vid SMHIs seminarium "Klimatanpassning: Klara färdiga gå" deltog museet för att berätta hur vi som kulturinstitution arbetar med omställningsfrågor. Under 2022 tog museet, tillsammans med Folkteatern Gävleborg, initiativ till ett kunskapsprojekt för höjd kompetens i hållbarhets- och klimatfrågor hos länets kulturinstitutioner. Under året genomfördes – i ett samarrangemang med Folkteatern Gävleborg - också en förstudie och en seminariedag där alla kulturinstitutioner medverkade.

Kyrka och forskningsprojekt Sittow

Museets samarbete med Svenska kyrkan om det kyrkliga kulturarvet fortsätter och under 2022 påbörjades ett större inventeringsprojekt i Alfta-Ovanåkers församling, där samtliga kyrkor och kapell inventeras. Samtliga kulturhistoriskt intressanta föremål beskrivs och fotograferas och förs in i Svenska kyrkans system för inventarier.

Det stora, internationella forskningsprojektet "Altarpieces in dialogue", som ägs av Art museum of Estonia och Hälsinglands museum, har under året förberett de utställningar som ska visas under 2023-2024. Ett vetenskapligt seminarium anordnades i Helsingfors i samarbete med Helsingfors universitet. Under året presenterades resultatet av analyserna. De visar att altarskåpet med motivet "Den heliga släkten" i Bollnäs kyrka kan attribueras till Michel Sittows verkstad i Tallinn under tidigt 1500-tal.

Sittowprojektet är ett samarbete mellan tre länder, Sverige, Finland och Estland. Samarbetet knyter band över nationsgränser i en orolig tid i Europa och är betydelsefullt för uppbygget av Estlands nationella kulturarv efter frigörelsen från Sovjetunionen.

Nationella minoriteter

Museet har fortsatt arbetet med romska teman och Rosa Taikon-utställningen. Visningar av utställningen *Konsten och kampen* har hållits för såväl skolklasser som allmänhet. En mindre vandringsutställning har tagits fram och visats på Oxiebiblioteket i Malmö, Borås bibliotek, Lekebergs konsthall och Sigtuna bibliotek, samt under minoritetsveckan på olika bibliotek i Gävleborgs län. Vandringsutställningen kommer att fortsatt visas på olika platser i landet under kommande år.

En omfattande pedagogik har också skett med den dramatiserade föreställningen "Katitzi =Mod" som handlar om den romska flickan Katitzi.

Ett stort antal föreläsningar har hållits i regionen men också nationellt, exvis på Nationalmuseum i Stockholm, Jamtli i Östersund och på Kulturmagasinet i Sundsvall, men också på Konsthögskolan i Oslo. Samarbetet med Stockholms universitet har fortsatt med föreläsningar i kursen *Mångfald i museer*.

Arbetet med det romska kulturarvet har även lett till att museet bidragit med kunskap till Luleåbiennalens utställning av Rosa Taikons verk, samt stöttat Gällivare museum i dess arbete med romskt kulturarv. Under hösten deltog museet som föredragande i Sensus projekt Romer i Gävleborg, ett samarbete som fortsätter 2023.

Museet uppmärksammade också papperslösa romers situation i Ukraina i ett panelsamtal på Hälsinglands museum.

Samarbetet med Romska kulturcentret (RKC) i Malmö har fortsatt. RKC har under flera år arbetat med unga romers konstnärliga skapande och besökte museet för att ta del av

Rosa Taikonutställningen men också arbeta i workshops med inspiration från hennes smycken. Under året har vi också tillsammans undersökt romers plats i lokalsamhället och Hälsingegårdar.

Ett nytt samarbete har tagit form med Frantzwagner Sällskapet (som organiserar resande i Sverige). Sebastian Casinge har haft i uppdrag att påbörja ett utforskande av resandehistoria i Gävleborg. Arbetet tog bl.a. fram material som ledde fram till utställningen *Resandeliv* som speciellt belyser förhållanden i Ljusdals kommun och Rasbiologiska institutets intresse för trakten.

Museet är också en del i forskningsprojektet "Förintelsesamlingar – forskningsperspektiv och digitaliseringsbehov" som drivs av Statens Historiska museum. Där ingår de romska bilddatabaserna som exempel på en arbetsmodell med digitalisering, tillgänglighet och demokratisering, men också som en bildkälla kopplad till skapandet av "förintelsesamlingar".

Projekt

Doktorandprojekt

Sedan 2018 är antikvarie Lars Nylander samverkansdoktorand i ett samarbete mellan Hälsinglands museum och Göteborgs universitet. Under doktorandsprojektets näst sista år har alla kurser färdigställts, nu återstår att färdigställa avhandlingen, som studerar 1700-talsmåleri i hälsingegårdar och kyrkor.

TextilHälsingland

Under 2022–2023 driver Hälsinglands museum tillsammans med hembygdsföreningarna i Fågelsjö, Forsa, Rengsjö, Bjuråker och Undersvik projektet TextilHälsingland, med medel från Leader Utveckling Hälsingebygden, Region Gävleborg och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling genom Jordbruksverket.

Projektets syfte är att utifrån hembygdsföreningarnas textilsamlingar inspirera till ny produktion och ny design samt att stödja föreningarna i förvaltning och vård av samlingarna. Konstnärlig ledare är textilformgivaren Katarina Brieditis. En inventering av föreningarnas textilsamlingar har genomförts med dräktexperterna Håkan och Elisabeth Liby. Inventeringarna har även fokuserat på vardagsplagg och folklig modedräkt som inte traditionellt uppmärksammas och som bär fler berättelser och ny kunskap om landsbygdsbefolkningens klädsel.

Olika steg i projektet redovisas i seminarier och i digital form. Resultatet kommer också att visas i en utställning 2023.

Utställningar

Korgen, 26 jun 2020 — 31 dec 2022

En bred exposé över korgens mångsidiga och produktiva roll i det gamla samhället. Korgar som bands och flätades, korgar vars material hämtades ur skogen utan att skogen föröddes, korgar för allehanda varor, från ost till träkol. Utställningen uppmärksammade också nationella minoriteters roll i korgframställningen.

EPA Sverige, 20 aug 2021 — 29 jan 2022

Under nästan tre år reste fotografen Benjamin Nørskov runt i Sverige för att träffa och fotografera EPA-traktorer och deras ägare. 1000 mil för att fånga ett fenomen och en symbol, specifik för Sverige, ett steg mellan barndom och vuxenliv.

Tryckta tyger i dräkternas Hälsingland, 23 okt 2021 — 9 apr 2022

Museet har i en serie utställningar belyst olika aspekter av "folklig dräkt i Hälsingland". Den aktuella utställningen visar hur den folkliga dräkten försågs med tryckta tyger från när och fjärran och omfattar sammanlagt nära etthundra textilföremål.

Glansen av silver – tre brudbälten från Dellenbygden, 23 mar — 6 aug 2022

En utställning som visar den prakt som traditionens Delsbobrud en gång visade upp med silverkrona och silverbälte, förgyllda löv och penningar, pärlor och spetsar, sidenband och tygblommor i bjärta färger. Brudbältet är ett historiskt föremål som återfinns i olika kulturer och tider, uppbyggt av idéer om kyskhets, ställning och status.

Efter skyfallet, Silvanum i Gävle, 24 feb – 23 apr, Hälsinglands museum

13 maj — 29 okt 2022

Den 17 augusti 2021 började det stora regnet över Gävle. "Efter skyfallet" visar klimatförändringarnas konsekvenser utifrån händelserna i Gävle. Fotografen Peter Hoelstad och journalisten Po Tidholm har träffat drabbade, tjänstemän och forskare och ger en bild av händelserna.

Från rot till barr, 27 maj — 17 sep 2022

En utställning som visar granen som kulturarv, som hållbarhet, som ekonomi. Allt ifrån kådsalva och baktråg till tyg av viskos. Granen är kommersiellt och nationalekonomiskt det viktigaste träslaget, men i Sverige utnyttjas den nästan bara till sågade produkter och

som massaved. Workshops anordnades i samarbete med Övre Hälsinglands Hemslöjdsförening.

John Sten och Paris, 24 sep 2022 — 11 feb 2023

2022 är det hundra år sedan konstnären John Sten gick bort. Den egenproducerade utställningen skapar en berättelse om en lokalt förankrad konstnär – en av våra största – som genomgick en enastående konstnärlig resa och som i Paris mötte en av vår tids viktigaste konstriktningar och dess ledande namn. Verk av John Sten och hans samtida ur museets egna samlingar, inlån från Moderna museet av Pablo Picasso, Henri Le Fauconnier och Arvid Fougstedt. Utställningen sammanfaller med 50-årsminnesåret av Pablo Picassos död.

Anna Sjödahl - All denna jävla lycka, 15 okt 2022 — 25 feb 2023

Anna Sjödahl (1934-2001) kombinerar vardagsliv och uppror i sin konst. Utställningen gestaltar detta samhällstema med både humor, feminism och rasande allvar och täcker fyrtio års konstnärsskap i måleri, teckningar, skisser och utkast.

Alma Winkler – Take my life, 19 nov 2022 — 25 feb 2023

Alma Winklers figurer är ömsinta, skyddslösa och utlämnade, ändå kroppsligt påtagliga och möjligt kraftfulla. Den textila installationen "Take my life" ställer de ständigt aktuella frågorna om moderskap, separation och kärlek, om närhet och avstånd.

Resandeliv, 3 dec 2022 — 25 mar 2023

Utställningen påbörjar utforskandet av historien om romanifolket de resandes livsvillkor och sysselsättningar i Hälsingland och ger några glimtar av de resandes livsvillkor och sysselsättningar, främst i Ljusdals kommun. I utställningen ingår även Sandra Englunds verk "Om ett enda liv..." som undersöker Englunds rötter hos resande.

John Sten på Gävle slott, 7 dec - ??

Hundraårsminnet av konstnären John Sten uppmärksammades även i Gävle. Med en utställning på landshövdingens residens där museet visar ett urval av John Stens sena verk. Bland annat de färgsprakande skisserna från Bali dit hans sista resa gick och där han gick bort 1922.

Katitzi!, 29 okt 2021 — 7 maj 2022

En utställning med originalillustrationer från Katitziböckernas olika utgåvor. Björn Hedlund och Joanna Hellgren har vid olika tillfällen illustrerat Katarina Taikons böcker om den egensinniga romska flickan Katitzi. De tretton böckerna blev succé när de gavs ut med början 1969 och de läses än.

Museets *fasta utställningar* täcker perioden från medeltid till industrialisering och nutid. Historieberättelserna diskuterar säregenheten och den regionala, nationella och internationella kontexten i det sydnorrländska landskapet Hälsingland.

Mästaren från Fläcka, (13 feb 2010 tills vidare) är berättelsen om skiftet mellan Hälsinglands medeltid och reformationen genom landskapets rika arv av medeltida kyrkoskulptur. Det är en utställning som speglar medeltiden, dess katolska tro och den lokala/regionala bildvärlden med särskild tonvikt på mästaren Haaken Gulleasons arbeten.

De brutna mönstren, (27 okt 2013 tills vidare) visar den historiska dynamiken i textilnäringen och dess olika uttryck. Utställningen som fyller tre salar följer textilproduktionen i landskapet och ger en samhällsberättelse med bredd och djup, från hemproduktion och merkantilism till kropp, genus och identitet.

Rosa Taikon – konsten och kampen, (18 sep 2021 tills vidare). I nästan fem decennier verkade Rosa Taikon i Flor utanför Ytterhogdal i Hälsingland. Tillsammans med systemen Katarina var hon också en av sin generations mest uppmärksammade förkämpar för romernas sak. Utställningen presenteras på tre språk: romani chib, svenska och engelska.

Herrstugan, (30 okt 1937 tills vidare) är museets äldsta utställning, en slags installation av en interiör originaldekoration från en herrstuga i Forsa, utförd av målaren Erik Ersson 1758 och på plats i museet sedan 1937.

Museets magasin med historiska båtar hölls öppet under sommaren. Visningar av magasinet har genomförts efter önskemål.

Pedagogik

Museets pedagogiska verksamhet utforskar och förmedlar kunskap. Museet kan erbjuda en kreativ miljö som ett spännande komplement till skolans undervisning. Pedagogiken är främst knuten till museets pågående utställningar, historiska frågor och samtidsdiskussioner. Museet har också använt sig av dramatiserad pedagogik kring historiska ämnen.

Museet har ett regionalt uppdrag i arbetet med nationella minoriteter, med tyngdpunkt vid romskt kulturarv.

Museets basutställning "Rosa Taikon – konsten och kampen", som öppnades 2021 fortsätter att locka besökare och utgör en av grunderna för museets pedagogiska verksamhet med nationella minoriteter och frågor som berör läroplanens grundläggande värden om demokrati, yttrandefrihet och allas lika värde.

Det återkommande samarbetet med Hudiksvalls kommuns lärandeförvaltning *Vi Tillsammans – om vänskap och värdighet* med lärandeförvaltningen fortsatte. Satsningen riktas till åk 5 och motverkar rasism och främlingsfientlighet. I samband med utställningen *Katitzi!* fick samtliga åk 5-elever i Hudiksvalls kommun ta del av ett dramatiserat program, "Katitzi = MOD". Programmet turnerade också i Nordanstig, Ljusdal, Söderhamn, Gävle & Hofors. Under v.40, minoritetsveckan, besöktes skolbiblioteken i Sättra och Hille med tre föreställningar per dag.

I april tilldelades Cia Olsson och Elin Thomasson Bror från museet Hjorthöjningens konstpedagogiska resestipendium, vilket möjliggjorde besök på Tornedalsmuseet, Åjtte fjäll- och samemuseum, Judiska museet och Forum för levande historia. Syftet var att förstärka och integrera minoritetshistoria i museets ordinarie verksamhet.

Ett program som utformats efter inspiration från studieresorna omsattes i en pedagogik på Ystegårn i Hillsta, tillsammans med Romska kulturcentret i Malmö. Elever fick ta del av gårdens historia, berikad med ett minoritetsperspektiv där både romer och samers historia blev en del. Vid en visning med guideutbildningen på Forsa folkhögskola kunde det samiska perspektivet fördjupas. Erfarenheterna med minoritetspedagogik presenterades vid ett hybridseminarium på Bror Hjorths hus i oktober.

I årets början startade projektet "Hon gick före", om historiska förebilder. Vid 12 tillfällen under året har sju kvinnor träffats och pratat om förebilder. Den 15/10 på internationella Landsbygdskvinnodagen hade föreställningen "Hon gick före" urpremiär med texter och monologer om just vilka förebilder man har, två fullsatta föreställningar i muséets hörsal.

Utifrån utställningen "Efter skyfallet" ordnade miljöjournalisten Gurgün Bakircioglu klimatstadsvandringar i centrala Hudiksvall, totalt 30 vandringar med elever, mestadels från Bromangymnasiet, Läroverket och Östra Högstadiet.

Utställningen "John Sten och Paris" har använts för både visningar och workshops för elever från lågstadiet upp till gymnasiet, liksom utställningarna "De brutna mönstren" och "Haaken Gullerson". John Sten-utställningen har också lett till samarbete med Sveriges Konstföreningar i Gävleborg, till livestreaming och film. Intresset var stort för visningar av John Sten-utställningen.

Museet anordnade ett helgseminarium i samarbete med Svenska Folkdansringen under rubriken "Tryckta tyger i folkligt dräktskick – ett seminarium om tryck på bomull, linne och ylle".

Historiska stadsvandringar i Hudiksvall har också genomförts för olika skolklasser.

Även detta år fortsätter vårt samarbete med Forsa Folkhögskola och guideutbildningen. Visningar, sakkunskap och coaching vid "uppguidning".

Samverkan med "Hudiksvall Hela Livet", träffpunkten för seniorer, har återupptagits med visningar, jazzkafé, kustcirkel och föreläsningar.

Pedagogiken till de redovisade utställningarna och projekten har nått 2241 barn och unga samt 830 vuxna.

Hälsingegårdar

Under 2022 firade världsarvet Hälsingegårdar sitt 10-årsjubileum. Museet invigde jubileet på Fågelsjö gammelgård. Hälsinglands museum är representerat i världsarvsrådet och arbetar också tillsammans med Länsmuseum Gävleborg med att ta fram en världsarvspedagogik, riktad till barn och unga.

Det pågående textilprojektet har betydelse för världsarvsarbetet, liksom utställningen om textiltryck kopplat till folklig dräkt i Hälsingland.

Museets curator Carl Anders Skoglund sitter i juryn och deltar årligen i arbetet med Världsarvet Hälsingegårdars internationella residensstipendium.

Samlingar och arkiv

Samlingarna används i pedagogiska syften och i utställningar. Besök och förfrågningar till samlingar och arkiv är många. Museet offentliggör sina samlingar på digitaltmuseum.se och länkade öppna data på kulturnav.org. Arbetet med att ordna, förteckna och digitalisera museets föremålssamling och arkivmaterial har fortsatt.

Utöver samlingsförvaltningens ordinarie verksamhet gjordes några fokuserade nedslag i föremålssamlingen, exempelvis inventering av museets tryckstockar och föremål relaterade till brudbälten. Väggmålerisamlingen utökades under året med en svit från Alfta. Museet fick även tillbaka den borgerliga inredning som under en tid varit hos konservator. Det nya konstmagasinet togs i bruk och flytten av konstverk påbörjades. En översyn gjordes av John Sten-samlingen inför höstens båda utställningar och nya ramar beställdes till tidigare ej inramade teckningar.

Museet startade samarbete med Kungl. Gustav Adolfs Akademien att spåra, låna in, digitisera och tillgängliggöra folkligt skrivande. Det finns ett tjugotal kända bonde-dagböcker i landskapet och målet är att dessa ska tillgängliggöras på digitaltmuseum.se. Under året arbetade museet med tre av dessa och under året uppmärksammades dessutom en tidigare okänd bondedagbok. En handfull av de tidigare kända skrifterna har idag försvunnit. Tillgängliggörandet prioriterar därför de böcker som har störst risk att gå förlorade, exempelvis privatägda.

I början av året samarbetade museet med Loos hembygdsförening att inventera och tillfälligt förvara föreningens föremålssamling.

Hälsinglands museum deltog på Samlingsforums möte hösten 2022.

Under 2022 upprättades ett eget arkiv för arkivmaterial knutet till Hilding Mickelssons fotosamling. Under 2022 skänktes ytterligare fotografier till samlingen. Själva uppordningen av fotosamlingen är färdig och stora delar även publicerade på digitaltmuseum.se. I samlingen finns fotografier som av olika juridiska skäl inte kan publiceras eller fotoserier med samma motiv. Museet publicerar kontinuerligt fotografier ur både Hilding Mickelssons samling och museets äldre fotosamling. Digitaliseringen av museets äldre bildsamling fortsätter i samarbete med Arkion i Bollnäs.

Dibis

Under 2021 inleddes ett samarbete med Digital bild i Söderhamn (DiBiS), som drivs som en ideell förening. DiBiS har sedan 2003 arbetat med att digitisera och tillgängliggöra fotografier från en rad olika källor. Bildarkivet omfattar idag drygt 260 000 svartvita bilder från 1850 och framåt.

Under våren har vi tillsammans med DiBiS anordnat två informationsmöten med hembygdsföreningar i södra Hälsingland som är bildägare i DiBiS.se. Ett möte i Ljusne, för föreningar i Söderhamns kommun och ett i Bollnäs för föreningar i Bollnäs och Ovanåker kommuner samt från Norrsundet i Hamrånge. Syftet var att berätta om det arbete som görs för att framtidssäkra bildarkiven som finns i DiBiS, genom att migrera dem till en underlicens till Hälsinglands museums licens i Primus.

En överenskommelse om användningsrätter för bilderna, där vi använder en Creative Common-licens, har utarbetats.

Arbete pågår med att skriva överenskommelser och informera c:a 150 bildägare, dels med telefonsamtal, besök hos föreningar och privata ägare samt brevutskick. Arbetet kommer att slutföras under 2023.

Statistik

Museets webbplats: 35 019 unika besökare. Totalt 51 806 besök. 2022 bytte museet statistikverktyg till sin hemsida vilket kan påverka siffrorna.

Digitalt museum: 86 249 visningar.

Donationer

Glasplåtar tagna av Per Johan Forsbäck. Skogs hembygdsförening.

Negativ och diabilder tagna av Hilding Mickelsson. Erik och Olle Hildingson.

Fotografier, Laforsen, vattenrallare. Titti Frisk Hagström.

Gårdsarkiv Arbrå kyrkby no 14. Berit Ericson.

Brevsamling, Lisa Wallström.

Väggmålning, Pell-Pers, Långhed, Alfta. Anonym donator.

Arkivhandlingar, Lingarö, Österö. Ewa Svensk.

Almanackor 1912-1970 efter Erik Olsson, Vattlång. Anna Landfors.

2 kläden med handtryck samt en ärmsärk. Inga-Lill Karlsson.

Inköp

7 väggmålningar, Pell-Pers, Långhed, Alfta.

FfGKs grafiska portfölj.

2 grafiska verk, Skog II och III av Jöran Österman

1 silverring, "Pagod" utförd av Rosa Taikon.

Inlån

"Ringadagboken" förd av bonden Per Persson.

"Österböledagboken" förd av bonden Per Svensson

"Voxsätterdagboken" förd av bonden Hans Persson

Inventarieförteckning Fågelsjö. Ljusdalsbygdens museum

Porträtt från Ljusdals kyrka.

Utlån

Konst utlånad till Hudiksvalls kommun.

Publikationer

John Sten och Paris, utställningskatalog.

Slutord

Årets verksamhet följer väl den planering som lags för året och många teman har fördjupats och utvecklas vidare över tid. Samtidigt som verksamheten bär upp de längre perspektiven är verksamheten också lyhörd mot händelser i nutid, dynamisk och flexibel. I inledningen exemplifierades detta med beskrivningen av byggandet och iordningställandet av nya magasin och av det fortsatta säkerhetsarbetet. Samverkan med civilsamhället och dess olika parter förutsätter en lyhördhet och flexibilitet från museets sida. Genom hög kompetens och ett målmedvetet och smidigt samarbete mellan institutionen och civilsamhället ökar hela tiden intresset för verksamheterna.

Hälsinglands museum är den enda av regionens kulturinstitutioner som ligger i norra delen av länet. Under året har Hälsinglands lokaltidningar förlorat sin sista kulturredaktör. Frånvaron av kulturredaktörer har gjort det svårare för hela kultursektorn att kommunicera med sin publik. Det har också gjort att det offentliga, demokratiska samtalet i kulturfrågor försvagats, vilket blivit särskilt bekymmersamt i den norra länsdelen. I museets snäva organisation finns inte heller resurser att anställa en särskild kommunikatör och den bristen har gjorts än tydligare med frånvaron av kulturredaktörer.

Under året har den kompetens som organisationen besitter efterfrågats i projekt och olika uppdrag. Vi har tidigare nämnt Historiska museets projekt "Förintelsesamlingar", kunskapsförmedling vid Konsthögskolan i Oslo och Helsingfors universitet. Museet har också en expertrepresentant i regeringsuppdraget om en översyn av samverkansmodellen.

Museet tackar Hudiksvalls kommun och Region Gävleborg för bidrag under året 2022. Museet vill också tacka Berit Wallenbergs stiftelse för de bidrag som utgått under fem år och möjliggjort doktorandarbetet vid Göteborgs universitet.

Styrelse

Styrelsen har under året haft följande sammansättning

Utsedda av Hudiksvalls kommun, ordinarie ledamöter:

Ann-Margret Knapp (S), Ordförande

Kerstin Karlsson (M)

Johan Ringmar (C), vice ordförande

Alf Norberg (V)

Ersättare:

Per Svedberg (S), Barry Gustafsson (S)

Hilja Lodén (M), Fredrik Örnstedt (M)

Ingrid Bryntse (C)

Hans B Johansson (V)

Utsedda av Region Gävleborg, ordinarie ledamöter:

Per Helgesson (S)

Linda Elgestad (M)

Ulla G Jonsson (MP)

Ersättare:

Xenia Hildén (S)

Gunnar Grenholm (C)

Åsa Malmström (L)

Revisorer, utsedda av Hudiksvalls kommun:

Christer Johnsson (S)

Mats Runefelt (V) ersättare

Revisorer, utsedda av Region Gävleborg:

Rosalie Carlén (KD)

Helena Gehlin (S) ersättare

Personalrepresentant: Joel Bergroth (DIK/Saco och Vision)

Personal

Tillsvidareanställda

Maria Aspman, husfru/lokalvårdare

Joel Bergroth, antikvarie/digital samordnare

Ann Blomdahl, bildarkivassistent

Lisa Jonsäll, arkivarie

Ingemar Karlsson, museitekniker/fastighetsskötare

Susanne Klingefors, administratör/textilansvarig

Alva Liljewall, servicepersonal

Lars Nylander, antikvarie

Cecilia Olsson, museipedagog

Carl-Anders Skoglund, curator/grafisk formgivare

Gunilla Stenberg, museichef

Elin Thomasson, ansvarig för minoritetsfrågor

Tillfälligt anställda/projektanställda

Thilda Aura, servicepersonal

Sara Backström, projektmedarbetare

Ulf Borin, fotograf

Katarina Brieditis, konstnärlig processledare

Kajus Brolin, museivärd

Linnea Eriksdotter, projektmedarbetare

Mari-Louise Franzén, antikvarie

Magnus Green, antikvarie

Anders Holmstedt, byggnadsantikvarie

Caroline Lindegårdh, arkivarie

Jan-Olov Nyström, utredare

Melanie Platzgummer, världsarvspedagog

Elvi Sandberg, registrator

Cristina da Silva Jonsson, husfru/lokalvårdare

Elisabeth Sjöberg, bildarkivassistent

samt extrapersonal café

Redovisning KUR 2022/2442 Tillfällig förstärkning

För de medel som museet tilldelats har vi prioriterat verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser för att stimulera det fria professionella kulturlivet och med arrangörsledet.

Fotografen Pieter Ten Hoopen har i ett dokumentationsarbete arbetat med Dellenbygden och där mött boende och nya inflyttade. Dialogen har varit viktig i mötet med plats och människor.

Kostnad: 43 750,00

Textilkonstnären Alma Winkler och hennes verk *Take my life* har mött både unga och unga vuxna för samtal kring föräldraroll och anknytningsteorier. Ett omfattande samarbete har genomförts bl a med BUP och olika föreläsare med teman om bl a föräldraskap i olika kulturer.

Kostnad: 18 750,00

Konstnären Jöran Österman har i samverkan med museet bl a undersökt den samiska konstens berättelser tillsammans med konstnären Tomas Colbengtson. Samarbetet kommer under året att vidareutvecklas tillsammans med Frantz Wagnersällskapet.

Kostnad: 48 889,00

Bidrag 93 000,00, total kostnad 111 389,00. Överskjutande del har belastats museet.

Hudiksvall 2023-03-08

Gunilla Stenberg

Museichef

Stiftelsen Hälsinglands Museum

Org nr 887500-7638

Årsredovisning för 2022

Årsredovisningen för räkenskapsåret 2022

Styrelsen och museichef avger följande årsredovisning

Innehåll:	Sid
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	2
Balansräkning	3
Noter	4
Underskrift	9

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i kronor.

Stiftelsen Hälsinglands Museum

Org nr 887500-7638

Årsredovisning för 2022

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Stiftelsen Hälsinglands museum bedriver sin museiverksamhet i Hudiksvall med ett regionalt uppdrag. Huvudfinansiärerna är Hudiksvalls kommun och Region Gävleborg.

Väsentliga händelser under året

Stiftelsen har upprättat en separat verksamhetsberättelse, i vilken verksamheten beskrivs.

Flerårsöversikt (tkr)

	2022	2021	2020	2019
Erhållna bidrag	11 959	11 229	11 462	11 082
Resultat efter finansiella poster	-3	-42	236	268
Soliditet	29%	27%	26%	27%

Nyckeltalsdefinition: Soliditet beräknas eget kapital dividerat med totala tillgångar

Kapitalbehållning

Kapital i stiftelsen består per 2022-12-31

Balanserat resultat	3 530 704kr
Årets resultat	-2 501 kr
Kapital vid årets utgång	3 528 203 kr

Enligt stiftelsens stadgar utgörs allt kapital av disponibelt kapital.

Stiftelsebildarna, Hudiksvalls kommun och Region Gävleborg, har aldrig tillskjutit något bundet eget kapital. Stiftelsens egna kapital utgörs därför helt av balanserade resultat.

Resultat ställning

För resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning samt tillhörande noter.

RESULTATRÄKNING

		<u>2022</u>	<u>2021</u>
<u>Rörelsens intäkter</u>	<u>Not</u>		
Erhållna bidrag	2	11 959 586	11 228 874
Övriga rörelseintäkter	3, 4	2 574 535	4 885 821
		14 534 121	16 114 695
<u>Rörelsens kostnader</u>			
Övriga externa kostnader	5, 6	-5 574 086	-7 841 317
Personalkostnader		-8 685 262	-8 049 869
		-14 259 348	-15 891 186
Rörelseresultat före avskrivning		274 773	223 509
<u>Avskrivningar</u>	7	-270 052	-267 656
Rörelseresultat efter avskrivning		4 721	-44 147
<u>Finansiella poster</u>			
Finansiella intäkter	8	2 749	14 030
Finansiella kostnader	9	-9 971	-11 725
		-7 222	2 305
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		-2 501	-41 842
Årets resultat		-2 501	-41 842

Stiftelsen Hälsinglands Museum

Org nr 887500-7638

Årsredovisning för 2022

BALANSRÄKNING

Not

2022**2021****Tillgångar****Anläggningstillgångar***Materiella anläggningstillgångar*

Byggnader	7	348 734	426 734
Inventarier	7	877 606	925 886
Pågående investeringar	7	0	0
<i>Summa materiella anläggningstillgångar</i>		<u>1 226 340</u>	<u>1 352 620</u>

Finansiella anläggningstillgångar

Pensionsplaceringar	10	5 450 477	5 447 728
<i>Summa finansiella anläggningstillgångar</i>		<u>5 450 477</u>	<u>5 447 728</u>

Summa Anläggningstillgångar**6 676 817****6 800 348****Omsättningstillgångar**

Varulager	11	365 168	433 454
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		397 175	140 884
Övriga fordringar		508 310	410 758
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	285 062	284 063
<i>Summa kortfristiga fordringar</i>		<u>1 190 547</u>	<u>835 705</u>

Kassa och bank	13	3 846 904	4 818 398
----------------	----	-----------	-----------

Summa omsättningstillgångar**5 402 619****6 087 557****Summa tillgångar****12 079 436****12 887 905****Skulder och eget kapital****Eget kapital**Fritt eget kapital

Balanserat resultat		3 530 704	3 572 546
Årets resultat		-2 501	-41 842
<i>Summa eget kapital</i>		<u>3 528 203</u>	<u>3 530 704</u>

Avsättning

Avsatt till pensioner	14	5 994 000	6 379 000
<i>Summa avsättning</i>		<u>5 994 000</u>	<u>6 379 000</u>

Långfristiga skulder

Lån	15	192 000	224 000
<i>Summa långfristiga skulder</i>		<u>192 000</u>	<u>224 000</u>

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		1 135 612	1 453 585
Övriga kortfristiga skulder		436 374	358 460
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16	793 247	942 156
<i>Summa kortfristiga skulder</i>		<u>2 365 233</u>	<u>2 754 201</u>

Summa eget kapital och skulder**12 079 436****12 887 905**

Stiftelsen Hälsinglands Museum

Org nr 887500-7638

Årsredovisning för 2022

Noter

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd 2016:10.

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper**Anläggningstillgångar**

Materiella tillgångar skrivs av systematiskt över den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningar påbörjas från och med det år inventarierna anskaffas.

Investeringar som sträcker sig över årsskiften redovisas som pågående investeringar till dess de slutförts varefter avskrivningar påbörjas.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Fastigheten Helsingebanken 2	20 år
Utrymningstrappa	20 år
Hörsal	20 år
Inredning, bildarkiv m m	15 år
Inventarier	5 år

De investeringsbidrag som erhålls minskar anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde med samma belopp. Den bidragsfinansierade delen avskrivs därmed direkt.

Not 2 Bidrag**Driftbidrag**

	2022	2021
Kommunalt driftbidrag	4 503 000	4 428 000
Region Gävleborg bidrag	7 232 000	6 665 000
	11 735 000	11 093 000

Lönebidrag

I lönebidragen ingår statliga lönebidrag och anställningsstöd.

Antal tjänster med statligt bidrag var 2 st vid årets slut.

	2022	2021
Statliga lönebidrag	224 586	135 874
	224 586	135 874

	2022	2021
Övriga bidrag		
Summa	11 959 586	11 228 874

Stiftelsen Hälsinglands Museum

Org nr 887500-7638

Årsredovisning för 2022

Not 3 Sålida tjänster

Den största delen av intäkterna avser stöd till projektverksamheten.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Projekt	1 212 453	3 064 708
Övriga intäkter	610 638	968 862
	<u>1 823 091</u>	<u>4 033 569</u>

Not 4 Sålida varor, hyror mm

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Sålida varor	467 416	583 628
Hysesintäkter	284 028	268 624
	<u>751 444</u>	<u>852 252</u>
Summa	2 574 535	4 885 821

Not 5 Personal

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Antal anställda, medeltal	15	15
(varav män)	(4)	(5)

Då antalet anställda i resp grupp inte överstiger tio st lämnas ingen uppdelad redovisning.

Not 6 Ersättning till revisor

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Revision	30 000	30 000
	<u>30 000</u>	<u>20 000</u>

Stiftelsen Hälsinglands Museum

Org nr 887500-7638

Årsredovisning för 2022

Not 7 Inventarier och byggnader

Byggnaden på fastigheten Helsingebanken 1 (Museibyggnaden) och den sk Rysstugan erhöll stiftelsen av Hudiksvalls kommun i samband med att stiftelsen bildades. Fastigheten Helsingebanken 1 innehas med tomträtt. Någon tomträttsavgäld erläggs inte.

	<u>Brandförsäkringsvärde</u>	
Byggnad å Helsingebanken 1	Fullvärde	
Byggnad å STG 507 "Rysstugan"	Fullvärde	
Inventarier och samlingar	68 111 kr	
	2022	2021
<u>Byggnader</u>		
Ingående anskaffningsvärde	1 548 656	1 548 656
Årets inköp	0	0
Utgående anskaffningsvärde	1 548 656	1 548 656
Ingående avskrivningar	-1 121 922	-1 043 922
Årets avskrivningar	-78 000	-78 000
Utgående avskrivningar	-1 199 922	-1 121 922
Bokfört värde	348 734	426 734
<u>Inventarier, inredning</u>		
Ingående anskaffningsvärde	4 427 499	4 399 999
Årets inköp	143 772	27 500
Utgående anskaffningsvärde	4 571 271	4 427 499
Ingående avskrivningar	-3 501 613	-3 311 957
Årets avskrivningar	-192 054	-189 656
Utgående avskrivningar	-3 693 667	-3 501 613
Bokfört värde	877 606	925 886
<u>SUMMA inventarier och byggnader</u>		
Ingående anskaffningsvärde	5 976 155	5 948 655
Årets inköp	143 772	27 500
Ingående avskrivningar	-4 623 535	-4 355 879
Årets avskrivningar	-270 052	-267 662
Bokfört värde	1 226 340	1 352 614

Not 8 Finansiella intäkter

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Avkastning på korta placeringar/bank		
Vinst/förlust värdepapper		
Avkastning på långa placeringar	2 749	14 030
	2 749	14 030

Not 9 Finansiella kostnader

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Årsavgift bankkonto mm	9 971	11 725
	9 971	11 725

Not 10 Pensionsplaceringar

Vid årsskiftet 2022 var det totala marknadsvärdet 6 774 kkr på de långsiktliga placeringarna, vilket är > 100 % av den pensionsskuld som museet redovisar i bokslutet.
De likvida korta placeringarna bedöms vara tillräcklig för den löpande verksamheten.

	Anskaffnings- värde	Reavinst	Marknads- värde
<u>Värdepapper</u>	<u>2022-12-31</u>		<u>2022-12-31</u>
Öhman Penningmarknadsfond	2 331 184		2 272 310
Öhman obligationsfond	1 724 450		1 621 497
SSgA World SRI Index Equity Fund I	931 898		2 051 227
Handelsbanken Sverige Index Criteria	462 945		829 145
	5 450 477	0	6 774 178

Not 11 Lager

Lagret består av böcker, tidskrifter och övriga försäljningsvaror. Värdet på varorna i lagret har minskat under året med 68 286 kronor vilket redovisas i verksamheten reception/försäljning.

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Lönebidrag	19 769	17 260
Övrigt	265 293	266 803
	285 062	284 063

Stiftelsen Hälsinglands Museum

Org nr 887500-7638

Årsredovisning för 2022

Not 13 Kassa och bank

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Bankkonto	3 849 023	4 816 098
Övriga placeringar	2 300	2 300
	3 851 323	4 818 398

Not 14 Avsatt till pensioner

Stiftelsens pensionsskuld per 2022-12-31 uppgår till 5 994 kkr enligt beräkningar från KPA.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Ingående pensionsskuld	6 379 000	6 212 000
Årets förändring	-385 000	167 000
Utgående pensionsskuld	5 994 000	6 379 000

Not 15 Lån

Räntefritt lån med en amorteringstid på 10 år till Hudiksvalls kommun.

Not 16 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Semester- och övertidsskuld	375 597	302 482
Projekt	80 083	295 050
Övrigt	337 567	344 624
	793 247	942 156

Stiftelsen Hälsinglands Museum

Org nr 887500-7638

Årsredovisning för 2022

Hudiksvall den 24/2 2023-

.....
Gunilla Stenberg
Museichef

.....
Ann-Margret Knapp
Ordförande

.....
Kerstin Karlsson

.....
Ingrid Bryntse

.....
Klara Nyberg
gren

.....
Xenia Hildén

.....
Johan Persson Bång

.....
Sven-Åke von Veh

Vår revisionsberättelse har avgivits 2023 - 03-29

.....
Christer Jonsson
Revisor

.....
Rosalié Carlén
Revisor

.....
David Hansen
Auktoriserad revisor PwC